

**Noszvaj Községi Önkormányzat
Képviselő- testületének
Gazdasági programja**

2020-2025

Bevezetés

A gazdasági program elkészítésére Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § -ában megfogalmazott kötelezés alapján került sor.

A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az Önkormányzat Képviselő-testülete a ciklusának időtartama alatt egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön, fejlődjön.

A Képviselő-testület tudomásul veszi azt, hogy a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe kell venni minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél.

A gazdasági program összeállítása során az alábbiak kerültek figyelembevételre:

- a Képviselő-testület és a polgármester elképzelései,
- az Önkormányzat működtetésében résztvevő intézmények vezetőinek javaslatai, elvárásai, elképzelései,
- az Önkormányzat lakossága, önszerveződő közössége által megfogalmazott elképzelések, igények,
- az Önkormányzat jelenlegi, illetve várható pénzügyi helyzete.

A gazdasági programban meghatározott célkitűzések eléréséhez a Képviselő-testületnek két irányba is koncentrálnia kell:

- egyrészt a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására, másrésztől
- a szükséges anyagi források, eszközök megteremtésére.

A jelen gazdasági programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához a Képviselő-testületnek biztosítani kell a szükséges anyagi eszközöket, valamint vagyont.

Az anyagi eszközök, valamint a vagyon megteremtéséhez nem elegendőek a szokásos, évről évre keletkező források (állami támogatások), hanem szükség van

- a pályázati lehetőségek felkutatására, illetve
- az Önkormányzat sajátosságainak kihasználása alapján új lehetőségek keresésére, illetve a meglévő anyagi források nagyobb mértékű kihasználására.

A gazdasági program jogszabályi háttere:

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 42. § 4. pontja értelmében a képviselő-testület hatásköréből át nem ruházható a gazdasági programról való döntés. Az Mötv. 116. § rendelkezik a gazdasági programról, miszerint a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják. A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket. A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző

ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani. A Gazdasági Program tekintetében az Möt. 116. § (2) – (5) bekezdései adnak további iránymutatást.

Gazdasági Program jelentősége, vállalásai A képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe tartozik a település-, és gazdaságfejlesztés stratégiai döntései. A magyar önkormányzati rendszer alapvetően Magyarország központi költségvetésétől függ. A települések fejlődését, versenyképességét alapvetően gazdasági szerkezetük, vállalkozási aktivitásuk, határozza meg. A településfejlesztési koncepció, a településrendezési terv, az integrált településfejlesztési stratégia mellett a fejlesztési dokumentumok origójának tekintjük a Gazdasági Programot.

1. A helyi gazdaságfejlesztését befolyásoló külső körülmények

1.1. Az Európai Unió gazdaságpolitikai célkitűzései

Az Európai Unió kohéziós és regionális fejlesztés politikája a 2021 – 2027 közötti időszakra az alábbi, öt fő célkitűzést fogalmazta meg:

Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül. Az önkormányzat egyes ágazatain belül (közlekedés, közvilágítás, hivatali ügyintézés stb.) olyan rendszereket kell kidolgozni, amelyek digitalizáción (mobil kommunikáció, ASP kiterjesztése, e-ügyintézés, elektronikus befizetés stb.) alapulnak.

Zöldebb, karbonmentes Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelemben való befektetéssel. Azaz az ökológiailag fenntartható energetikai megoldásokat támogatják továbbra.

Jobban összekapcsolódó Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal. Noszvaj településnek egyrészt figyelemmel kell lennie mikro (járési környezetére), másrészt bekapcsolódik a megyei, országos szintérbe is, és a határon átnyúló kapcsolatai is léteznek.

Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával.

A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén, azaz a polgárok bevonása, véleményének kikérése nagyobb hangsúlyt kap, mint eddig. A település lakosságát a fejlesztési elképzelésekbe be kell vonni, a beruházások társadalmasítására nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

Új kritériumokat vezetnek be (ifjúsági munkanélküliség, a tanulmányi végzettségek alacsony szintje, éghajlatváltozás, valamint a migránsok befogadása és integrálása), hogy jobban tükröződjön a valós helyzet. A legkülső régiók továbbra is különleges uniós támogatásban részesülnek.

A kohéziós politika a továbbiakban is támogatja a helyi irányítású fejlesztési stratégiákat, és eszközöket nyújt a helyi önkormányzatoknak a források kezeléséhez. Az unió az egyszerűsítések keretében célul tűzte ki a rugalmasabb keret kialakítását, mely magában hordozza a források módosításának lehetőségét. Kevesebb bürokráciát, könnyebb elszámolási kifizetést, egyszerűbb kontrollt ígérnek. A határon átnyúló akadályok megszüntetését és az interregionális innovációs projektek támogatását tűzték célul.

Az Operatív Programok tematikus célokra vonatkozó, részletes tervek A Partnerségi Megállapodásban kijelölt fejlesztési irányok alapján készülnek, és meghatározzák, hogyan

kerül felhasználásra az Európai Unió által biztosított támogatás a programozási időszak során. A Kormány a 240/2014/EU bizottsági rendeletnek megfelelően széleskörű társadalmi párbeszédet folytat Magyarország 2021-2027 közötti uniós fejlesztési tervéről.

Operatív programok 2021-2027

1. Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz)
2. Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz)
3. Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz)
4. Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz)
5. Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)
6. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)
7. Végrehajtás Operatív Program Plusz (VOP Plusz)
8. Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)

1.2. A helyi gazdaságfejlesztést befolyásoló hazai dokumentumok

2.1. A Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (továbbiakban: OFTK) megfogalmazza azon alapelveket és stratégiai célkitűzéseket, melyeket a jogalkotásban és a szakpolitikai stratégia- és programalkotásban folyamatosan érvényre kell juttatni.

Az OFTK négy **hosszú táv cél**t fogalmaz meg, mely a társadalom és gazdaság egészének szól:

- a.) értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
- b.) népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- c.) természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
- d.) térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

Az átfogó célok megvalósulása érdekében az Országgyűlés meghatározta a Koncepció tizenhárom **specifikus célkitűzését**, melyet két csoportra bont az alábbiak szerint:

a) szakpolitikában érvényesítendő specifikus célok:

- aa) versenyképes, innovatív gazdaság,
- ab) gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság,
- ac) életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszerfeldolgozóipar fejlesztése,
- ad) kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I,
- ae) értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom,
- af) jó állam, szolgáltató állam és biztonság,
- ag) stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme,

b) területi specifikus célok:

- ba) az ország makro-regionális szerepének erősítése,
- bb) a többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat,
- bc) vidéki térségek népességeltartó képességének növelése,
- bd) kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése, be) területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése,
- bf) összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása.

Az OFTK horizontális szempontjai:

- a) befogadás - társadalmi felzárkózás,
- b) esélyegyenlőség megteremtése nemzetiségi identitás erősítése,
- c) fenntartható fejlődés - fenntartható növekedés,
- d) értékmegőrzés és intelligens növekedés;

Az OFTK forrás felhasználási alapelvei:

- a) nemzeti fejlesztési célok és prioritások érvényesítése,
- b) a közpénz felhasználása közhasznú eredményezzen,
- c) partnerség és közösségi részvétel,
- d) foglalkoztatáshoz való hozzájárulás,
- e.) a természeti erőforrások mennyiségi és minőségi megőrzése, a környezet állapotának és értékeinek megőrzése, javítása,
- f.) megtermelt értékek hasznosulása a helyi közösség javára, kedvezményezettség
- g.) a területfejlesztési szempontból kedvezményezett, ezen belül a leghátrányosabb helyzetű járássok és települések fejlesztésére rendelkezésre álló forrásokat meghatározott támogatási szabályok alapján indokolt felhasználni,
- h.) a területfejlesztési szempontból kedvezményezett, ezen belül a leghátrányosabb helyzetű járássokból és településekről benyújtott pályázatokat a pályázatok értékelése során a felzárkóztatás elősegítése érdekében indokolt előnyben részesíteni;

2.2 Magyar Falu Program

2020-ban a Kormány ismét célul tűzte ki a kistelepülések népességmegtartó és népességnövelő erejének, valamint a fiatalok helyben maradásának elősegítését, és az elvándorlás visszaszorítását. Ezért meghatározta azokat a fontos alappilléreket, melyek hozzájárulnak a nemzeti identitástudat fejlesztéséhez, ezáltal vonzóbbá téve a vidéki életet a lakosság számára. A program keretein belül lehetőség nyílik **önkormányzatok, egyházak és 2020-tól civil szervezetek** számára széles körű fejlesztések megvalósítására, melyek hozzájárulnak a kistelepülések felzárkóztatásához és modernizálásához.

A Magyar Falu Program pályázatait **több ütemben fognak megjelenni** 2020-tól. Az egész program 2020-ban **150 milliárd forint támogatást kapott**, amelyből 75 milliárd forint pályázati úton elérhető az ötezer főnél kisebb települések számára.

A Kormány a közszolgáltatások színvonalának emelését és a falusi életminőség javítását támogatja. Az **önkormányzatokkal szemben nincs önerőelvárás**, valamint az alacsonyabb adóerő-képességű települések előnyt fognak élvezni. Ezeket a pályázati lehetőségeket az önkormányzat ki fogja használni céljai eléréséhez.

2. Noszvaj település gazdasági helyzete és a várható változások

2.1. A vagyoni helyzet

Az Önkormányzat vagyona a 2020. évi zárómérleg alapján 2522 millió forint.

Az Önkormányzat vagyonszerkezete a következő:

Vagyonelem megnevezése	Ingatlan db száma	Az összes vagyomból a vagyon részaránya %
Forgalomképtelen törzsvagyon (nem értékesíthető, nem terhelhető, a kötelező feladatok ellátását biztosító vagyon)	527	73%
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (meghatározott feltételekkel értékesíthető, illetve megterhelhető vagyon)	23	3%
Egyéb (forgalomképes vagyon, amely szabadon értékesíthető és megterhelhető)	175	24%

A forgalomképtelen törzsvagyon körébe tartozó főbb ingatlanok: a közterületek, utak, árkok. Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon körébe tartozó főbb vagyonelemek: intézmények, középületek, sportpálya, stb.

Egyéb vagyon körébe tartoznak a következő ingatlanok: önkormányzati lakások, egyéb épületek, illetve a beépítetlen földterületek és mezőgazdasági területek.

2.2. A pénzügyi helyzet

Az Önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetét az elmúlt öt évben az alábbiak jellemezték: Az Önkormányzatnak a fizetőképessége fenntartásához külön állami támogatást nem kellett igénybe vennie. Likvid hitel felvételére nem került sor. A pénzügyi egyensúly, a folyamatos likviditás biztosítva volt.

2.3. A költségvetés főbb szerkezete és a várható tendenciák

Kiadások

A költségvetési kiadások közül a következő években várható, hogy

- a személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok nagyságát és arányát
 - növeli
 - a kötelező munkabéremelés (minimálbéremelés, kötelező átsorolások stb.) ,
 - és az ezek következményeként emelkedő járulékok,
- a dologi jellegű kiadások nagyságát és arányát
 - növeli az infláció,
 - csökkentheti a takarékosabb, gazdaságosabb, megfontoltabb gazdálkodás.

Bevételek

A költségvetési bevételek közül

- csökkentek az önkormányzatok költségvetési támogatása jogcímen kapott összegek, bizonyos jogcímek megszűntek; néhány jogcímen növekedés történt, de ezzel párhuzamosan a hozzájuk kapcsolódó kiadások is nőttek.

A költségvetési bevételek szerkezetére hatást gyakorolhat az, hogy a költségvetési támogatások reálértéke csökken, és egyre több saját bevétel megszerzésére, illetve pályázati források bevonására lesz szükség.

A bevételek növelése és a hatékonyabb gazdálkodás érdekében az Önkormányzat 2013-ban létrehozta a 100 % önkormányzati tulajdonban lévő közhasznú nonprofit kft-jét, a Noszvaji Táj- és Falugazda Nonprofit Közhasznú Kft-t. Ennek működtetése és fenntartása érdekében közfeladatot adott át.

2.4. A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése

Az Önkormányzat a gazdasági programban meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:

- Az Önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni. Törekedni kell olyan helyi adó rendszer megteremtésére, amely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak, és hatékony eszköze az Önkormányzat saját forrás növelésének.
- A Képviselő-testület nyomon követi a költségvetési támogatási rendszert, és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a támogatási rendszer nyújtotta előnyöket (azaz a feladatokat igyekszik olyan formában, illetve feltételekkel megteremteni, hogy a legkedvezőbb összegű támogatást kapja).
- Az Önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát. Javaslatot dolgoz ki az egyes vagyontárgyak megfelelő hasznosítására, a felesleges vagyontárgyak kihasználására, (különösen a bérbeadás, bérmunka lehetőségére), valamint az egyes vagyontárgyak értékesítésére.
- Az Önkormányzat törekszik arra, hogy a gazdasági programjában meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint hitelfelvétel nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg.
- A Képviselő-testület körültekintően jár el akkor, ha az Önkormányzat működtetése, illetve fejlesztése hitelfelvétel mellett valósítható meg.
- Az Önkormányzatnak törekedni kell a kiadásai csökkentésére (személyi, dologi)
- Folyamatosan törekedni kell arra, hogy a Nonprofit Kft., bevételi forrásai bővüljenek. A jelenlegi feladatokon kívül egyre szélesebb területen tevékenykedjen. Meg kell határozni a tevékenységi körök közül a prioritásokat.

2.5. Folyamatban lévő beruházások, fejlesztések:

Az Önkormányzatnál a következő beruházások, fejlesztések vannak folyamatban:

- Síkfőkút, Tórért projekt: felső tógát rehabilitáció, Síkfőkúti tavak (iszap-, és hínármentesítés)
- Bölcsőde pályázat (új 2 csoportos bölcsőde kialakítása)

3. A különböző szintű fejlesztési, szolgáltatási, illetve egyéb programokkal kapcsolatos érintettség

Az Önkormányzat gazdasági programját alapvetően befolyásolják azok a fejlesztési, szolgáltatás megvalósítási és biztosítási, illetve egyéb programok, melyekben területi elhelyezkedése, illetve céljai miatt érintett.

Az Önkormányzat részt vesz a következő térségi programokban:

- Kerékpárutak építése

- Csapadékvíz-elvezetés

Az Önkormányzat a következő társulásokban vesz részt:

- Az Egri Többcélú Kistérségi Társulás
- Hulladékgazdálkodási Társulás
- Eger Vidék Kincsei Leader HACCS és leendő jogutódja

4. A gazdasági program

4.1. Fejlesztési elképzelések

Noszvaj Önkormányzat Képviselő-testülete a 2020-2025. évekre a következő általános fejlesztési elképzeléseket határozza meg. (A konkrét fejlesztési elképzeléseket a gazdasági program további részei, az adott témakörhöz kapcsolódóan tartalmazzák.)

Ipar

A helyi iparral, illetve vállalkozásokkal kapcsolatos elképzelések megvalósítása azért fontos feladat, mivel a vállalkozások közvetve-közvetlenül a település fejlődését segítik, javítják a termékekkel, szolgáltatásokkal való ellátottságot, munkahelyet teremtenek, adóbevételekhez juttatják az Önkormányzatot.

A helyi ipari területtel kapcsolatos fejlesztési elképzelések:

- Javítani kell a helyi iparterület adottságait, így különösen a következőket:
 - megközelíthetőség,
 - parkolási lehetőség,
 - zöldövezet nagysága
 - közművek kiépítése stb.

A vállalkozók támogatásával kapcsolatos fejlesztési elképzelések:

- Az Önkormányzat honlapján bemutatkozási lehetőséget kell biztosítani a helyi vállalkozásoknak. Erre a célra hozta létre például az Önkormányzat 2014-ben a www.noszvajpiac.hu weboldalt.

Olyan vállalkozásokat támogat az önkormányzat, amelyek turizmus érdekeit szem előtt tartja, környezetkímélőek és a fenntartható fejlődés elveinek megfelelnek.

Mezőgazdaság

Az önkormányzat törekszik arra, hogy létrejöjjön és folyamatosan működjön rövid ellátási lánc a településen. A pályázati forrásból megvalósult helyi termék piac is ezt a célt támogatja. Ezért a helyi termelési, fogyasztási rendszerek kialakítása folyamatos feladat.

Támogatni szükséges a tájjellegű gyümölcstermesztést hagyományos módszerekkel (szilva, körte, őshonos noszvaji gyümölcsfajták, bacsakörte, purgamen), a termés feldolgozását, pl. a településre korábban jellemző aszalással.

A borászathoz kapcsolódó ipar, termékek és szolgáltatások fejlesztése

A versenyképesség és a kiszámítható gazdasági környezet érdekében a termelési alapok javítása, a szőlőültetvények versenyképességének erősítése, a szükséges szerkezetátalakítások (mind minőségben, mind fajtaösszetételben), a szőlőtermelés és felvásárlás egyensúlyának hosszú távú megalapozása, a legjobb termőhelyek védelme, valamint a szőlőtermő területek nagysága további csökkenésének megállítása, a borászati technológiai folyamatok minősége további fejlődésének erősítése.

A helyi szőlő fajták védelme és erősítése, különös tekintettel azon fajtákra, melyek borászati szempontból nemzetközi szinten is tudják képviselni a hazai borkultúrát.

A szőlőtermesztés- és bortermelés magas tudásszintet igénylő mezőgazdasági ágazat, ezért az oktatási, szakképzési, továbbképzési, és kutatási rendszerek tovább erősítése szükséges, különös tekintettel a nagy hagyományokkal bíró hazai szőlészeti és borászati kutatóintézeti hálózatra.

A borászat-szőlészeti területeinek integrálása, turisztikai szerepük kiterjesztése, a borászat arculati elemeinek és az elszórta elhelyezkedő noszvaji pincesorok egységes fejlesztése – bortúrák – termelés bekapcsolása az idegenforgalomba.

A belterületi pincecsoportok új életre kelnek az utóbbi években. Jelentősebb pincesoraink: a Szomolyai-Jókai úti, az Imányi, Kis-Imányi, Kőporosi és az Emödi. Az Önkormányzat a pincetulajdonosokkal együttműködve törekszik a pincesorok fejlesztésére, egységes arculat kialakítására. A borturizmus erősödésével a forgalmas helyen lévő pincék a helybeli borászatok vendéglátóhelyeivé alakulnak.

A borturizmus azonban nem növeli kellő mértékben a helyben töltött idő nagyságát, és az elköltött pénz mennyisége is korlátozott. Ezért szükséges a szolgáltatások csomagba szervezése, a borászok együttműködése (borklaszter) kistérségi és regionális szinten, és a borral összefüggő szolgáltatások számának és spektrumának növelése. Ezen kívül a kínálatot ki kell egészíteni a térségben meglévő egyéb vonzerők bemutatásával.

A megújuló energiaforrások hasznosításába (biomassza), valamint a helyi termék előállításba (kozmetikumok, élelmiszerek) bevonhatók a borászati hulladékok és melléktermékek.

Turizmus

A turisztikai infrastruktúra egyik fő mutatója, a kiadható szálláshelyek száma Magyarországon 2019-ben 349.881 volt (KSH). 2019-ben a KSH adatok szerint ez országosan 31.538.000 vendégéjszakát jelentett. Ennek 59,5%-a esett vidéki területekre. Ez kiugróan magas érték az uniós átlaghoz képest. Noszvajon 2020-ban már 90 szálláshely üzemel, ebből 5 szálloda. A vendégéjszakák száma 2019-ben több, mint 99.000 volt.

A fenti számok és megállapítások alapján megállapítható, hogy a település gazdaságfejlesztésének fontos szegmense a turizmus, a turisztikai vállalkozások.

2015. elején megjelent Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia, amely egységes szerkezetbe foglalva biztosítja a területen tevékenykedő emberek és szervezetek számára az átfogó iránymutatásokat és fejlesztési célokat.

A hazai turizmus versenyképességének növelése

A turizmus a település azon ágazata, ahol még vannak kiaknázatlan lehetőségek. Ki kell használni azt, hogy Magyarország egyre népszerűbb turisztikai célpont a külföldi lakosság számára, s jó ütemben fejlődik a belföldi turizmus is. A turisztikai kínálat az igényeket figyelembe véve egyre szélesedik, ahol a településnek meg kell találnia, illetve ki kell alakítania saját arculatát, és tovább kell fejlesztenie a turisztikai vonzerejét.

A kérdés vizsgálatánál nem kerülhetjük meg az ár/érték, vagy ár/szolgáltatás arány vizsgálatát. A turistákat nem a magas árak riasztják el, hanem a magas áraknak nem megfelelő színvonalú szolgáltatások, termékek. Egy jó minőségű, kreatív termék (szolgáltatás) magasabb árát hajlandóak a turisták megfizetni. A megfelelő állapot eléréséhez sok esetben teljes szemléletváltásra van szükség a turisztikai szolgáltatók körében.

A turizmus életminőségre gyakorolt hatásainak optimalizálása

A turizmus helyi társadalomra gyakorolt pozitív hatása abban mutatkozik meg, hogy növelheti szűkebb környezetük erőforrásainak megbecsülését, büszkeségüket, hozzájárul ahhoz, hogy a mindennapi élet során egy teljesebb, értékeit hasznosító helyen élhessenek. Ugyanakkor a fejlesztéseknek tekintettel kell lenni arra, hogy a külső és a helyi viszonyokat nem ismerő befektetők beruházásai ne befolyásolják negatívan az életkörülményeket (a zaj, az új épületek stílusa), vagy hogy a turisztikai célterületek túlszűfolttá, és így a falu lakói számára kevésbé élhetővé válhatnak.

A turizmus kedvezően hathat a munkaerőre is: hozzájárul a munkahelyteremtéshez, növekszik az iskolázottság és a nyelvismeret, továbbképzéssel javul a munkaerő állapota, növekszik az életszínvonal.

Az Önkormányzat az elmúlt időszakban és a jövőben is törekszik tanfolyamok, képzések szervezésére a témában.

Turisztikai attrakciók elérhetőségének javítása

A rossz elérhetőség, a kedvezőtlen közlekedési szerkezet, a nem kielégítő színvonalú infrastruktúra és szolgáltatások mind a belföldi, mind a külföldi turizmusra negatívan hatnak, a megközelítés nehézsége elriaszt, a kellemetlen emlékek hatására pedig legközelebb más úti célt választ a turista.

Az Önkormányzat mindent megtesz azért, hogy a település, így a turisztikai attrakciók megközelíthetősége is megfelelő legyen. Az utóbbi évek megvalósult közútfejlesztései, belterületi utak és járdák felújításai is ezt a célt szolgálják.

A turisták komfortérzetének növelése

Az idelátogató turisták a turizmus több területre kiterjedő (interdiszciplináris) volta miatt nem kizárólag a szorosan értelmezett turizmusban dolgozókkal érintkeznek, személyes kapcsolat alakulhat ki minden egyes, látogatásuk során velük kapcsolatba kerülő emberrel is. Komfortérzetük kialakulását azonban nem kizárólag az emberi kapcsolatok jellemzik, a környezet minősége, tisztasága, ápoltsága, az információhoz jutás lehetősége mind-mind befolyásolja azt.

Így Noszvajon is kiemelten fontos a fenntartható, az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodó köztér kialakítása, gondozása, és a közterületeken megfelelő pihenőhelyek kialakítása is (pad, asztal, szeméttároló edény).

A digitalizáció általánossá válása miatt a turisták tájékoztatásához igényes és naprakész honlappal kell rendelkeznie a falunak, használni szükséges a közösségi média nyújtotta lehetőségeket. Lehetőséget szükséges biztosítani internet hozzáféréshez.

Az „Okos falu” program nyújtotta lehetőségeket ebből a szempontból is ki kell aknázni.

Vonzerő és termékfejlesztés

Folyamatosan fejleszteni kell a település turisztikai arculatát, arra kell törekedni, hogy megfelelő szakmai vélemények előzzék meg a döntéseket, és a hatályban lévő „Arculati kézikönyv” ajánlásait következetesen meg kell valósítani.

Fontosnak tekintendő a falu eredeti jellegét megőrző részek védelme. Kiemelten kell kezelni azokat a fejlesztéseket, melyek turisztikailag is kiemelkedő jelentőséggel bírnak, vonzerőt jelentenek. (Barlanglakások-Pocem, Gazdaház-Mátyás tér, Síkfőkút- Attila forrás).

Noszvajon is jelentős épített örökséget hagytak ránk őseink, melynek gondozása, karbantartása nagyon fontos feladatunk. A Gazdaház tájház, mely az önkormányzatunk tulajdonában álló –jelenleg egyetlen- műemlék épület. Értéke ebből eredően felbecsülhetetlen. A tájházakra jellemzően a látogatottsága igen alacsony volna az interaktív rendezvények,

illetve megfelelő múzeumpedagógiai és marketingmunka nélkül. Fontos feladatunk az épület és környezetének, környékének folyamatos fejlesztése, karbantartása, a lehetséges rendezvénytér bővítése.

A falu archaikus lakóterülete, a Mátyás tér barlang- és pincelakásnak a rehabilitációja is fontos turisztikai attrakciót-skanzent fog eredményezni.

Az intenzívebb "természetátalakítás" eredményeként csökkent az élővilág változatossága a világban. Hazánkban és településünkön, illetve környékén ezzel szemben számos olyan egyedülálló természeti érték van, amely az EU országokban már szinte sehol nem fordul elő. Településünkön jelenlevő természeti kincseink a falu belterületein- pl. az Imány-oldalban, régi temetőben-, illetve Síkfőkúton ismerhetők meg a turisták számára. Feladtunk, hogy az érdeklődő vendégeinknek ismeretadó, aktív pihenési lehetőséget hozunk létre, a helyi termékek bemutatásával, helyi termékbolttal.

Rendezvényeink szervezésekor figyelembe kell venni a fenntarthatóság kritériumait. Törekedni kell arra, hogy a vendégek tervezett létszáma igazodjon a település sajátosságaihoz, lehetőségeihez; jellegükben értékteremtő- értékadó szerepük legyen.

Törekedni kell olyan állandó attrakciók nyújtására a turisták számára, amely egész éves vonzerőt jelent, kiegyenlítettebbé teszi a turisztikai szezont. A jelenleg működő Meseút és Forrástúra jó gyakorlat erre Noszvajon.

Desztináció-fejlesztés

A fejlett turizmussal rendelkező országokban a turizmusnak piramisszerűen egymásra épülő, együttműködő rendszere van, amely az információáramlást lehetővé tevő kapcsolatokban összeköti az egyes szolgáltatókat és a kistérségi, régiós és nemzeti szinteket. A sikeres termékkialakítás és értékesítés az egyes turisztikai és egyéb szolgáltatók összefogásán, együttműködésén múlik. A térségi együttműködésnek jelenleg vannak működő példái, ezen kezdeményezések azonban eddig lényegében nem terjedtek ki a turisztikai szolgáltatók körére, sem az értékesítés, sem a marketing területén. Ezek az együttműködések többek között a vidék lakosságának megtartására is szolgáló falusi turizmus alapját is jelentenék. Ezért településünknek fontos feladata minél aktívabban részt venni a különböző hálózatokban és szakmai kapcsolatrendszerekben.

Stabil foglalkoztatási környezet kialakítása

A turisztika fontos azért is, mert munkahelyteremtő és megtartó képessége is jelentős lehet. A turizmus képes kiszámítható munkahelyeket teremteni, keresleti oldalról pedig ösztönözi az újabb munkahelyek teremtését. Településünk önkormányzata ezért aktívan támogatja a turisztikai vállalkozások létrehozását, ide települését egyaránt.

Szemléletformálás

Megállapítható, hogy Magyarországon a turizmus jelentősége messze alulértékelt, előfordul, hogy feleslegesnek, vagy akár károsnak is ítélik. A turisztikai szakmukat végzők presztízse is nagyon alacsony. Ugyanakkor – paradox módon – a turizmus divatszakma és az ágazatban dolgozó vezetők presztízse magas. A turizmus jelentőségével –területközi kihatásainak volta miatt– a gazdaság más területén dolgozókat is meg kell ismertetni. Fontos, hogy a felnövekvő generáció tisztában legyen a turizmus jelentőségével és az abban rejlő lehetőségekkel. A nem turizmus szakmában tevékenykedő, de a munkájuk során turistákkal közvetlen kapcsolatba kerülő dolgozók továbbképzése, felkészítése fontos feladat. Jó példaként említendő a turisztikai és a rendészeti szervek együttműködése, melyet a támogatás mellett, szélesíteni igyekezik az önkormányzat.

Interaktivitás a turisztikai szolgáltatások terén

A megfogalmazott pillérek között fontos helyet foglal el a komfortérzet növelése is. A turizmusfejlesztés szempontjából is fontos az internet egyre szélesebb körű felhasználásának támogatása. Ez a turizmus-fejlesztésben hatékonyan kialakítható és gazdaságosan működtethető. A turisztikai marketing területén az elektronikus elérhetőség és szolgáltatások minél szélesebb körű megismertetésének lehetőségeit jelenti. Az egyes szolgáltatók, szakmai közösségek komplett elektronikus szolgáltatások kidolgozását és működtetésének biztosítása kiemelt feladata az önkormányzatnak a turizmus területén, mert nagy hatékonyságnövelő eredménye van. A helyi idegenforgalmi, illetve kereskedelmi egységeket is fel kell venni a Vállalkozói térképre. (Ez hozzájárul ismertségük növeléséhez.)

A célterülettel kapcsolatos szöveggel, képi információkkal ellátott statikus "e-brosúrák" mellett ma már szinte kötelező elem, a tájékozódást biztosító interaktív (lehetőleg GPS adatokkal, QR kóddal is kiegészített) térkép, illetve az egyes szervezetek és szolgáltatások (helyfoglalás, kölcsönzés, program- és szabadidő szervezés, stb.) direkt, interneten keresztül elérhetőségét biztosító elektronikus szolgáltatások rendelkezésre állása is. Az ilyen szolgáltatások segítségével hatékonyan növelhető a marketing tevékenység eredményessége. A hatékonyan működő online felületek nem csak a turisták számára nyújtanak megfelelő szolgáltatásokat, hanem a rajtuk kialakított mérő és értékelő szolgáltatások működtetésével a szolgáltatók, illetve térségi, települési turisztikai tervezést és programozást biztosító szakemberek számára is. A portál segítségével összegyűjtött, folyamatosan aktualizált forgalmi adatokkal, valamint a vendégek által biztosított értékelésekkel hatékonyan támogatható a piaci igények elemezhetősége, ennek eredményeként pedig a továbbfejlesztés stratégiai tervezése. A turizmus teljes keresztmetszetű hazai fejlesztése megköveteli, hogy az egyes szervezetek által készített és gondozott oldalakon kiemelt figyelmet fordítsanak a szomszédos térségben, az adott megyében, illetve régióban elérhető hasonló szolgáltatásokat biztosító oldalak elérhetőségére is. A lentől felfelé (bentről kifelé), illetve a fentről lefelé (kintről befelé) navigálás remek lehetőséget biztosít a horizontális célok között megfogalmazott "élménylánc kialakítása" szempontnak is. Ugyan a turisztika minden ágazatában hatékonyan használható a portál, mint új típusú marketing eszköz, azonban ennek alapvető feltétele, hogy pontosan ismerjük a célcsoport elvárásait. Az elvárások között talán legfontosabb, hogy a portálon közzétett információk, elérhető szolgáltatások a célcsoportok saját anyanyelvén jelenjenek meg, legyenek elérhetők.

A magas színvonalú, minőséget képviselő turisztikai (papír alapú) kiadvány készítését továbbra is fontosnak tartjuk, az internetes megjelenés mellett, mert a tapasztalatok szerint a vendégek keresik, értékelik és marketing szempontból hatékony.

Az interaktivitást és a közvetlen kapcsolatteremtést segítik és marketing szempontból is jelentősek a településen meglévő rendezvények, melyek segítik Noszvaj média-megjelenését, minél szélesebb körű ismertségét.

Ezért támogatni kell a Noszvaj turizmusát, illetve a település látogatottságát, ismertségét segítő rendezvényeket, biztosítani kell azt, hogy a rendezvények időpontja, programja minél szélesebb körű médiában megjelenjen, a honlapra felkerüljön.

Fel kell tüntetni az Önkormányzat honlapján a turisztikai lehetőségeket, valamint a Vállalkozói térképet, továbbá megjelenési lehetőséget kell biztosítani a turizmussal foglalkozó vállalkozások számára is.

Fejlesztési lehetőségek lehetségesek még az alábbi területeken;

- **Általános fejlesztések**
 - Szálláslehetőségek fejlesztése (esetleg önkormányzati működtetésű-hiánypótló a diákszálló létrehozása-régi iskola),
 - közlekedési- és parkolási lehetőségek fejlesztése,
 - Települési környezet "megjelenésének" rendezése,
 - Település történet összeállítása, helyi látnivalók leltárának elkészítése,
 - Nyomtatott és elektronikus információk megjelentetése, folyamatos gondozása,
 - Települési ünnepek, szokások, hagyományok összegyűjtése, dokumentálása,
 - Térségi elektronikus rendezvénynaptár kialakítása és működtetése.
- **Természetfigyelő, bakancsos turizmus**
 - Kilátók, vadász-lesek, erdei pihenőhelyek építése, felújítása, gondozása,
 - Tanulmányi kirándulások, tanulmányutak szervezése,
 - A turistautak és térképek kialakítása, rendben tartása, környezetük ápolása
 - Országos Kék Túrahoz kapcsolódó programok
- **Sportturizmus**
 - Hegyikerékpáros pálya építése, működtetése,
 - Lőtér újjáépítése, működtetése,
 - Szánkópálya létrehozása és működtetése
 - Komplex nyilvános sporttelep felépítése,
 - Tájfutóverseny létrehozása és működtetése,
 - Vadász- és horgász turizmus fejlesztése.
- **Kerékpáros turizmus**
 - mosók, tárolók, pihenők, miniszervizek kiépítése
- **Gyógyturizmus**
 - A levegő minőségre építve gyógyhellyé minősítés kezdeményezése,
 - A források hasznosítása egészségturisztikai célokra. Pályázati források megjelölése.
- **Kulturális turizmus (ponttal kiemelni)**
 - Magas színvonalú, érték közvetítő rendezvények
- **Hivatás (konferencia)- turizmus (ponttal kiemelni)**
 - Kapcsolódó programok szervezése

Infrastruktúra

Az infrastrukturális fejlesztések pozitív irányba befolyásolják a település fejlődését. Az infrastruktúra-fejlesztést gyakran más fejlesztésekkel elért eredmények kényszerítik ki, illetve a megvalósult infrastruktúra gyakran újabb fejlesztési igényeket indukál, illetve megnyitja a továbblépés lehetőségét.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete ezért fontosnak tartja a közúthálózat, a járda, a csatornahálózat, a vízvezetékrendszer, a szennyvízcsatorna rendszer, a villamos energia, a gáz, a közvilágítás, illetve egyéb telefon, internet, kábeltelevízió szolgáltatások biztosítását.

Az informatikai lehetőségek biztosítása a települési önkormányzatok számára a modern kor követelményeihez való igazodás, felzárkózás követelményét jelenti. Az Önkormányzat korszerű honlappal rendelkezik www.noszvaj.hu.

Az informatika terén meg kell valósítani azt, hogy:

- az internet hozzáférés biztosított legyen a lakosság széles köre számára, valamint a könyvtárban, az IKSZT-ben.
- az e-közigazgatás feltételeit megteremtjük.

Az önkormányzat a közösségi oldalakon (Facebook-Noszvaji ügyek) jelen van, így lehetőséget tud nyújtani a lakosságnak a kérdések fórumszerű megvitatására.

A település környezetét és megjelenését javító kisléptékű infrastruktúra-fejlesztések (zárt árok, igényesebb burkolat kialakítása, földkábelek, parkolás megoldása), a Kossuth utca mentén zöld felületek; látvány és használati térelemek kialakítása, meglévők fejlesztése kívánatos.

4.2. Munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése

Noszvaj Önkormányzat Képviselő-testülete a 2015-2020. évekre az alábbi feladatokat és célokat határozza meg a munkahelyteremtés feltételeinek javítása érdekében:

Általános foglalkoztatást segítő célok és feladatok

A munkahelyteremtés feltételeinek javítása a településen fontos feladat. A munkanélküliség ellen küzdeni kíván az Önkormányzat, mivel a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények és az emberek életminősége, másrészt az Önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások, segélyezések miatt.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az Önkormányzat:

- a fejlesztési elképzeléseknél meghatározottak szerint segíti a helyi ipart, a helyi vállalkozásokat, valamint az idegenforgalommal érintett vállalkozókat,
- segíti a helyi gazdaság megerősödését, ehhez igyekszik kedvező feltételeket teremteni, hogy a vállalkozók számára munkahely-bővítési lehetőséget teremtsen, Ezért ennek a kidolgozását a Pénzügyi, Gazdasági és Ellenőrző Bizottságra bízta, amelynek határidejét a képviselő testület határozza meg.
- a közszolgáltatások megtartása, illetve bővítése révén munkahelyet teremt, és tart fenn a köztisztviselők, közalkalmazottak foglalkoztatásával,
- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében, ehhez a honlapján hirdetési lehetőséget biztosít,
- az adópolitikájában a lehetőségekhez képest kedvezményeket biztosít azon helyi vállalkozások számára, akik helyi munkaerőt alkalmaznak, Ezért ennek a kidolgozását a Pénzügyi Bizottságra bízta, amelynek határidejét a képviselő testület határozza meg.
- A Nonprofit Kft. tevékenységének bővülésével javulhat a foglalkoztatás új munkahelyek teremtésével (ajándékbolt-boltvezető, horgászto-halőr stb).
- a turisztikai fejlesztések hatására várhatóan növekszik a munkahelyek száma, javulhat a foglalkoztatottság rendszeresen együttműködik a munkaügyi hivatalokkal.

Noszvaj Községi Önkormányzat 2018-2023 időszakra módosította a 2013-ban létrehozott Helyi Esélyegyenlőségi Programját. A település küldetésének tekinti, hogy mindenki számára egyenlő hozzáférést nyújtson a foglalkoztatáshoz, a különböző szolgáltatásokhoz, az aluliskolázottság megszüntetéséhez, különös tekintettel az esélyegyenlőség szempontjából a munkanélküliekre, a mélyszegénységben élőkre, a romákra, a gyerekekre, az idősekre, a nőkre és a fogyatékkal élőkre. Nem elegendő annak biztosítása, hogy a hátrányos helyzetű személyeket a többiekkel azonos jogok illessék meg, az esélyegyenlőség eléréséhez olyan intézkedésekre van szükség, amelyek a hátrányokat csökkentik, megszüntetik. Ezen célok eléréséhez szükséges intézkedéseket a HEP tartalmazza.

A Kormány Közfoglalkoztatási Programot vezet be. Ennek keretében hosszabb időtartamú (6 hónap) közfoglalkoztatási lehetőséget biztosít nagyarányú állami támogatással (költségek 90 %-nak, finanszírozásával), melyben Noszvaj Község Önkormányzata részt vesz.

A Nonprofit Kft. az önkormányzattal való együttműködés révén részt vesz a közfoglalkoztatási programban. Így a közfoglalkoztatottak munkavégzése értékteremtőbbé válhat, bevételt képező lesz.

Noszvaj célja egy településre szabott, megbízhatóan dolgozó, minőségi szolgáltatást nyújtó közvetítési rendszer kidolgozása, önkéntes központ infrastruktúrájának kialakítása, mely önálló arculattal rendelkező önkéntes programokat képes kiépíteni és megfelelő belső erőforrásokat biztosítani a résztvevő önkéntesek elhelyezése, illetve tapasztalatainak után követése érdekében. A cél önkéntes programok révén az embereket foglalkoztatási élményhez juttatni és hosszabb távon foglalkoztathatóságukat elősegíteni. A program sikerének záloga a felek közti párbeszéd és együttműködés a megteremtése.

4.3. A településfejlesztési politika célkitűzései

Noszvaj Önkormányzat településfejlesztési politikájának legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon a Képviselő-testület ciklusa alatt tartósan ne csökkenjen. Csak olyan fejlesztéseket vállaljon, melyekkel a megvalósuló eszközöket, programokat a működtetés során is zökkenőmentesen finanszírozni tudja. Kiemelt szerepet kap az elkövetkező években a Digitális Jólét Program. Ezért ennek jelentőségét felmérve a kormány által támogatott „Okos falu program” kezdeményezéseihez csatlakozva meg fogja vizsgálni az önkormányzat azokat a fejlesztési lehetőségeket, amelyek a digitális jóléthez vezetik a települést. Ennek érdekében a Digitális Jólét Program (DJP) első lépéseként kötelezi az önkormányzat egy alkalmazottját a digitális településfejlesztési referens képzés elvégzésére. Csatlakozni kíván a DJP további projektjeihez, amelyek a helyi adottságokhoz, igényekhez igazodnak.

A településfejlesztés széles nyilvánossága

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés a település számára ismert módon, a széles nyilvánosság biztosítása mellett történjen, mivel ez a biztosítéka annak, hogy az elméleti fejlesztési tervekből azok valósuljanak meg, melyek tényleg a település jövőjét, hosszú távú fejlődését, fejlesztését szolgálják.

A településfejlesztés nyilvánosságával kapcsolatos célkitűzések

- Folyamatosan karban kell tartani és információkkal kell feltölteni a település honlapját.
- A honlapon biztosítani kell a helyet
 - a Képviselő-testület működésével kapcsolatos közérdekű adatoknak,
 - a turisztikai kiadványnak,
 - a település intézményeinek,
 - a településen megrendezett programoknak.
- A településfejlesztésbe be kell vonni a helyi lakosságot, vállalkozókat és önszerveződő közösségeket.

A településfejlesztés átgondoltsága

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés során azok az igények kerüljenek előtérbe,

- melyek olyan probléma megoldására, igény kielégítésére irányulnak, melyek alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási feladatokhoz kapcsolódnak, vagy
- melyek több településfejlesztési, üzemeltetési cél megvalósítását is segítik,
- melyek a település fejlesztése szempontjából felállított rangsorban előbbre vannak.

A településfejlesztés átgondoltságát segíti a jelen gazdasági program, valamint az éves költségvetési tervek, melyek sorrendbe állítják a célokat, illetve részcélokat valósítanak meg a ciklus éve alatt.

A településfejlesztés során – az alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási célú fejlesztések kivételével – figyelembe kell venni a következőket:

- azokat a fejlesztéseket, programokat kell előtérbe helyezni,
 - melyekhez kapcsolódva gazdasági számítások igazolják azt, hogy a fejlesztés eredményeként az Önkormányzat tartósan (legalább 5 éven keresztül) a korábbi éveknél magasabb bevétellel, illetve alacsonyabb kiadással számolhat, és/vagy
 - melyek hosszú távon a népességszám emelkedését idézik elő,
 - melyek munkahelyet teremtenek,
- háttérbe kell helyezni azokat a fejlesztéseket, melyek
 - a lakosság, vagy a vállalkozók nagyon szűk körét érintik, és mely fejlesztésekkel megvalósuló beruházás aránytalan nagy működtetési kiadásokkal jár,
 - során létrejött beruházás üzemeltetése aránytalanul nagy terhet ró az Önkormányzatra, és adott közszolgáltatás más módon, kedvezőbb anyagi feltételekkel biztosítható.

A településrendezési terv

Az Önkormányzat területrendezési terve a településfejlesztés egyik alapidokumentuma, amely kijelöli a településen belül az egyes településrészek funkcióját, jellegét.

A Képviselő-testület feladata, hogy

- a ciklus ideje alatt áttekintse a településrendezési tervet, lépéseket tegyen a rendezési terv módosítására,
 - konkrét lépéseket tegyen a rendezési tervben szereplő fejlesztések megvalósítására.
- lakóövezetenként az utcaképek meghatározása.

2014 évben elfogadásra került a Településfejlesztési koncepció és az Integrált településfejlesztési stratégia.

A településfejlesztési koncepció hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására. A településfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti.

Noszvaj jelenlegi településrendezési eszközei 2015-ben léptek hatályba és azóta több alkalommal módosultak.

Felkészülés a pályázatokra

Mivel a Képviselő-testület mandátumának időszaka alatt feltehetőleg jelentős pályázati források nyílnak meg, szükséges az, hogy a településfejlesztés egyik fontos eszközévé váljon a pályázati tevékenység.

A sikeres pályázatok érdekében:

- felelősöket kell kijelölni a különböző szintű, jellegű pályázatok figyelemmel kísérésére,
- a pályázatok megírására a szükséges szakértelemmel és tehetséggel rendelkező személyt/személyeket kell keresni és megbízni (lehet külsős is),
- lépéseket kell tenni az adott fejlesztés megyei, kistérségi, illetve régiós fejlesztési programba való illesztéséhez,
- a pályázatok benyújthatósága érdekében a kiemelt fontosságú fejlesztésekre előre terveket kell készíteni/készíttetni. Régi Iskola, Régi Temető, Mátyás-tér, Síkfőkút, Sportpálya- Sportcentrum, faluközpont, Piac tér– mivel a tervezés, valamint az engedélyeztetés időigényessége miatt az adott pályázatban megadott határidő gyakran nem elegendő
- meg kell vizsgálni és ki kell dolgozni a sikeres pályázatokra ösztönző érdekeltségi rendszer kidolgozásának szükségességét. Amelyre felelőst és határidőt jelöl ki a Testület.
- A pályázati önerő vagy előfinanszírozás biztosítására az Önkormányzat ún. pályázati alapot különít el, amelynek mértékét a Testület határozza meg.

Településfejlesztési célok

Az Önkormányzat következő településfejlesztési céljai olyan célok, melyek a település általános fejlesztését segítik elő, valamint a közszolgáltatások biztosításához és fenntartásához kapcsolódnak.

Településfejlesztési célok:

- belterületi közút építése, felújítás
- járdaépítés,
- középületek környezetének rendezése,
- parkolók kialakítása, parkolási rend szabályozása,
- csapadékvíz-elvezető rendszer építése, felújítása,
- egészséges ivóvíz vezetékrendszer felújítása, építése,
- fedett buszváró létesítés,
- nem hasznosított külterületi önkormányzati ingatlanok erdősítése
- tematikus sétautak, tanösvények alakítása,
- turisztikai jellegű területek fejlesztése, kialakítása Síkfőkút, Mátyás-tér
- a régi temető helyzetének átgondolása (sírköveinek megóvása, felmérése, dokumentálása)

A fent meghatározott célok megvalósítására felelősöket, határidőket jelöl ki a Képviselő Testület.

4.4. Az adópolitika célkitűzései

Noszvaj Községi Önkormányzat fontosnak tartja a helyi adópolitikai célkitűzések megfogalmazását, mivel az jelentősen befolyásolja a településen keletkező saját bevételt, illetve hatással van a településen élő magánszemélyek és vállalkozók anyagi terheire.

A helyi adókkal kapcsolatos adópolitikai célkitűzések

A helyi adók esetében az Önkormányzat Képviselő-testülete az adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az egy meghatározott stabilitás, állandóság mellett, folyamatosan az Önkormányzat biztos bevételi forrását jelentse, ugyanakkor igazságos is legyen az adózói kört illetően.

A 2019. évi adóbevételek a következők voltak:

Építményadó: 3 555 552,- Ft
Magánszemélyek kommunális adója: 7 057 233,- Ft
Iparüzési adó: 47 273 881,- Ft
Gépjárműadó: 5 255 311,- Ft
Idegenforgalmi adó: 21 349 850,- Ft

A helyi adóztatás során az Önkormányzat Képviselő-testülete:

- minden évben, a költségvetési koncepcióhoz kapcsolódva megvizsgálja a helyi adóztatás által nyújtott bevételszerzési lehetőségeket,
- adó-fajtánként meghatározza az érintett adózói kör nagyságát, a rendszerbe beépítendő – a gazdasági program célkitűzéseit elősegítő – kedvezmények és mentességek rendszerét, a várható bevételeket, és az adóztatás miatt jelentkező negatív hatásokat,
- adófajtákat összehasonlítva dönt a bevezetendő, illetve fenntartandó adókról, az adórendelet módosításokról,
- csak olyan adórendeleteket fogad el, amely
 - a lakosság számára még elviselhető anyagi terhet jelent,
 - nem hat a vállalkozók működésének, fejlesztési elképzeléseinek gátjaként,

Az adóbevételek növelése érdekében a Képviselő-testület fokozott figyelmet fordít arra, hogy

- az adózók fizetési morálja javuljon, ennek érdekében rendszeresen tájékozódik az adóintézmények nagyságáról, a beszédre tett intézkedésekről, illetve a szükséges adóvégrehajtási szankciók alkalmazásáról, valamint az intézkedések alapján elért eredményekről,
- az adóalanyok teljes köre adóztatásra kerüljön, ennek érdekében tájékoztatást kér az adóalanyi kör adóbejelentkezési kötelezettsége teljesítéséről, a lehetséges adóalanyok és a vonatkozó nyilvántartások egyeztetésének eredményéről.

Egyéb, adókkal, adó jellegű bevételekkel kapcsolatos adópolitikai célkitűzések

Az egyéb adó, illetve adó jellegű bevételek esetében az Önkormányzat Képviselő-testülete az adóbevételek maximalizálására törekszik.

Az adók módjára történő tartozások behajtásának szorgalmazása.

4.5. Az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldások

Noszvaj Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a gazdasági elképzelései között fontosnak tartja az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó intézkedéseket.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzati és egyéb közigazgatási feladatait a hivatala útján látja el.

Közigazgatás

Az Önkormányzat közigazgatási feladatait Felsőtárkányi Közös Önkormányzati Hivatal látja el.

A közigazgatás megfelelő színvonalának biztosítása érdekében szükséges:

- a szolgáltató jellegű közigazgatás megteremtése,
- az ügyfélfogadási idők betartása,
- az elektronikus ügyintézés lehetőségének megteremtése,
- az információs szolgáltatás működtetésének kiterjesztése (nem csak a szociális területekre),
- a közigazgatás tárgyi feltételeinek javítása (számítógép, gyors internet hozzáférés stb.)

Az önkormányzati hivatallal kapcsolatos konkrét fejlesztési elképzelések:

- az iratok tárolásához szükséges helyiség biztosítása
- fűtés és elektromos hálózat korszerűsítése
- klímaberendezések kialakítása
- az Önkormányzat minden dolgozója számára megteremti a jogszabályokban meghatározottak szerint az egészséges munkakörülményeket.

Az épített és természeti környezet védelme

A Képviselő-testület az épített és természeti környezet védelme érdekében szakértők bevonásával:

- áttekinti és védelembe veszi a védelmet igénylő, vagy védelem alá vonandó építészeti, illetve természeti értékeket, ezeket egységesen táblákkal jelöli.
- áttekinti a Kánya –patakon átívelő kőhidak felújításának lehetőségeit
- szükség szerint módosítja a településkép védelemről szóló rendeletét,
- a helyi építészeti védelmet igénylő épületek esetében vizsgálja a helyi néprajzi, helytörténeti kiállítás létrehozásának lehetőségét, illetve létrehozza a település saját, önálló gyűjteményét.

A virágosításban szakmai véleményeket vesz alapul, ezeket helyezi előtérbe. A helyi adottságoknak (talaj, klíma, csapadék, stb) megfelelő, elsősorban évelő növényeket ültet, megszünteti a tájba, illetve a településre nem illő virágtartókat. A növények kiválasztásánál törekszik a klímaváltozást, a fenntarthatóságot figyelembe venni.

A fenti célok megvalósítására felelősöket, határidőket jelöl ki a Képviselő Testület.

A lakás és egyéb önkormányzati helyiség gazdálkodása

Az Önkormányzat lakásgazdálkodási tevékenysége során:

- felmérést készít a helyi lakásgazdálkodási helyzetről, a lakásigényről (beleértve a nem megfelelő lakáskörülmények felszámolása miatt jelentkező igényeket is),

Az Önkormányzat az egyéb, nem lakáscélú helyiségei kihasználása lehetőségeit rendszeresen megvizsgálja. A hasznosítás során figyelembe veszi a közszolgáltatások biztosításának elsőbbségét, majd a felesleges kapacitások gazdaságos kihasználására törekszik.

Az utóbbi évek gazdasági és településfejlesztési folyamatainak eredményeként Noszvajon nagy érdeklődés mutatkozik az ingatlanok iránt, csökken a lakatlan ingatlanok száma.

A vízrendezés és csapadékvíz elvezetés

Az Önkormányzat biztosítja az egészséges ivóvízellátás szolgáltatást.

Az ivóvízzel történő ellátás a Heves megyei Vízmű Zrt. szolgáltatón keresztül történik.

Csapadékvíz-elvezető rendszer karbantartása, kiépítése indokolt különösen a belterületet a külterülettel határoló területeken, és Síkfőkúton. A Cserépi út csapadékvíz elvezetésének megoldása fontos az Arany János út találkozásánál, a Kossuth Lajos út Oncsai szakasz részén, valamint a József Attila, Dobó és Szomolyai utcák által határolt terület csapadékvíz elvezetését kell megoldani.

A patakmeder, a használaton kívüli kutak, források helyzetének rendezése.

A befogadó vízfolyás a település beépített területén végighaladó Kánya patak, amelynek vízgyűjtőjéről érkező csapadékvizek eléggé szélsőségesen befolyásolják a patak vízszintjét. Ennek elkerülésére fejleszteni kell a településen a vízvezetés hálózati rendszerét. A településen hidraulikailag méretezett összefüggő elvezetési rendszerű vízvezetési hálózatot kell kialakítani, kiépíteni. A patak vízvezető képességének alkalmasságát javítani kell a szélsőséges csapadékesemény fogadására. Ehhez a patak medrét rendbe kell tenni és növelni kell a patakba vezető vízhálózati rendszer víz-tároló, víz-visszatartó képességét.

Csatornázás

A településen a teljes csatornahálózat kiépítése megtörtént.

A meglévő csatornahálózat üzemeltetője a Heves Megyei Vízmű Zrt.

A köztemető fenntartás

Az Önkormányzat kötelező feladatként köteles ellátni a köztemető fenntartással kapcsolatos feladatokat. A köztemető fenntartás, mint közszolgáltatás biztosítása, és színvonalának emelése érdekében az alábbi feladatok vannak:

- Gondoskodni kell a köztemető üzemeltetéséről.
 - o Köztemető a „Baptista temető”.
- Biztosítani kell azt, hogy a köztemetők megfeleljenek a jogszabályokban meghatározott követelményeknek.
- Együttműködési Megállapodás alapján gondoskodunk a református Egyház tulajdonában és kezelésében lévő bogácsi úti temetőről.

A helyi közutak és közterületek fenntartása

A Képviselő-testület a helyi közutak fenntartásával kapcsolatban a közúthálózat olyan kialakítására törekszik, melyek megfelelnek a település igényeinek.

- Szükséges a belterületi utak folyamatos karbantartása, felújítása.
- Aszfalt utak építése, felújítása szükséges.
- Járdáépítés, felújítás szükséges.
- Külterületi, mezőgazdasági utak karbantartása

A közút fenntartását a tevékenység volumenétől függően saját erővel, illetve külső szolgáltatóval végezzük.

A Képviselő-testület kívánatosnak tartja a közterületek megfelelő színvonalon történő fenntartását, ennek érdekében a következő feladatokat határozza meg:

- Fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztán tartására.
- Gondoskodni kell a közterületek fásításáról, az előregedett, veszélyes fák kivágásáról és pótlásáról, illetve a nagy értékű fák megmentéséről.
- Nagyobb figyelmet kell fordítani a köztéri építmények állagának megőrzésére.
- Látványelemekkel (pl. szobor, szökőkút, óra stb.) kell gazdagítani a közterületeket
- Különösen a következő közterületekre kell koncentrálni:
 - Falu közepe Kurta kocsmától a katolikus kápolnáig terjedő terület
 - önkormányzati intézmények: iskola, óvoda, bölcsőde és környezete
 - sportpálya
 - temetők
 - Gazdaház, Mátyás- tér
 - buszvárók
 - Síkfőkúti Tórét, tavak és az üdülőterület
 - Imány, Borplacc és környezete
 - turisztikai attrakciók környéke: kastély, barlanglakások, pincesorok környéke

Az Önkormányzat Képviselő-testülete a játszóterekkel kapcsolatban az alábbi feladatokat határozza meg:

- a síkfőkúti játszótér karbantartásáról, rendszeres ellenőrzéséről gondoskodni kell a törvényi előírások szerint

A köztisztaság és településtisztaság fenntartása

A köztisztaság és településtisztaság fenntartási közszolgáltatás biztosítása érdekében az Önkormányzat:

- továbbra is gondoskodik a kommunális hulladék elszállítatásáról és ártalmatlanításáról; a szolgáltatást az Önkormányzat az Egri Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. szolgáltató végzi,
- propagandát folytat a szemétszállítási szolgáltatás kihasználása érdekében
- bevezeti és terjeszti a szelektív hulladékgyűjtést,
- rendszeresen gondoskodik a köztemetőknél található konténerek ürítéséről, fűnyírásról,
- biztosítja azt, hogy a közterületekre hulladékgyűjtő edények megfelelő számban legyenek kihelyezve, illetve rendszeres időközönként ürítésre kerüljenek,
- gondoskodik az önkormányzati közutak téli síkosság mentesítéséről és a hó eltakarításról, valamint a portalanításáról
- kiemelt figyelmet fordít a falu bejövő útjainak, határainak takarítására.
- a patakmeder tisztántartásáról gondoskodik, illetve propagandát folytat az érintett lakosoknál annak érdekében, hogy ne szennyezzék a patakot, tartsák tisztán a medret.

A helyi tűzvédelem

Az Önkormányzat a helyi tűzvédelmi feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében

- az Önkormányzati hivatal, illetve az önkormányzati intézmények vonatkozásában

- figyelemmel kíséri a tűzvédelmi szabályzattal való rendelkezést,
- tájékoztatást kér a szabályozások évenkénti felülvizsgálatának, a tűzvédelmi oktatás megtartásának és a kapcsolódó nyilvántartások vezetésének megtörténtéről.

A közbiztonság helyi feladatainak ellátása

Az Önkormányzat a helyi közbiztonsági feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében

- támogatja a közbiztonság növelését segítő programok, tájékoztatók szervezését, ilyen programok tartását kezdeményezi a rendvédelmi szerveknél,
- támogatja polgárőrség működtetését (szorgalmazza a polgárőr szervezet aktív tevékenységét, helyet biztosít számukra, anyagilag támogatja),
- javaslatokat, észrevételeket tesz a KMB munkájának hatékonyabbá tételére,
- felhívja a KMB figyelmét a tudomására jutott, közbiztonságot veszélyeztető körülményekre.

Közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban

Az Önkormányzat a következők szerint működik közre a helyi energiaszolgáltatásban:

- lépéseket tesz a területek energia szolgáltatási infrastruktúrájának földkábelen történő kiépítésére,
- pályázati lehetőségeket keres az energiaellátás korszerűsítésére,
- a megnyert napelemes pályázat kivitelezéséről, a projekt befejezéséről gondoskodik,
- helyi fenntarthatósági és alkalmazkodási stratégia kialakítása.

Gondoskodás az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról

Az Önkormányzat a közoktatás biztosítása, és színvonalának javítása érdekében a következő feladatokat látja el:

- Felülvizsgálja a közneveléshez kapcsolódó önkormányzati minőségirányítási programot.
- Továbbra is gondoskodik az óvodai ellátás megszervezéséről
- Áttekinti az intézményműködtetési alapidokumentumokat.

Az intézménynél kezdeményezni kell:

- az energiatakarékossági szempontok előtérbe kerülését: a fűtés, a víz, és villamos energia költségek csökkentését, (Napelemes pályázat)
- A köznevelési intézményektől a jogszabályban előírt kötelező eszközállomány biztosítására, pótlásra, az avultság, elhasználódás miatti cserére vonatkozó tervet kér.
- Intézkedéseket tesz az intézmények kihasználtságának szinten tartására, valamint az intézményeknek bemutatkozási lehetőséget biztosít az Önkormányzat honlapján.
- Az Önkormányzat segíti az intézmények pályázati tevékenységét, figyelemmel kíséri a benyújtott pályázatokat és azok megvalósulását.

Lehetséges operatív programok illeszkedhetnek:

Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program, azaz az EFOP Plusz elsődleges célja, hogy a humán tőke és a társadalmi környezet javításával járuljon hozzá a társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezeléséhez. Az EFOP a gyakorlatban nemcsak a szegénység elleni küzdelemből fogja kivenni a részét, de hangsúlyt helyez a társadalmi kohézió erősítésére, az egészségügyi beruházásokra, a köznevelés minőségének fejlesztésére, kiemelt tekintettel a korai iskolaelhagyás csökkentésére, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának növelésére és a kutatás-fejlesztésre.

Az TOP Plusz, azaz a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program fő küldetése, hogy kereteket biztosítson a területileg decentralizált fejlesztések tervezéséhez és megvalósításához. Fejlesztései között helyet kapnak a közvetlenül a közszférára, a helyi társadalomra és környezetre irányuló fejlesztések is. (közösségfejlesztés).

Az oktatási tevékenység biztosításához a következő fejlesztésekre, felújításokra van szükség:

- Infokommunikációs eszközpark létrehozása
- Épület: tornaterem vagy csoportszoba építése, udvari felületek, játékeszközök cseréje, fejlesztése, felújítása, bevizsgálatása, megfeleltetése. Konyha teljes körű felújítása, felszerelése.
- gép, berendezés, felszerelés: éves terv szerint.

Gondoskodás az egészségügyi ellátásról

Az Önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás biztosítása. A Képviselő-testület a gazdasági program időtartama alatt az egészségügyi szolgáltatást a következő módon kívánja biztosítani.

- Biztosítja
 - a háziorvosi ellátást, fizioterápia elérhetősége
 - a védőnői ellátást, helyi rákszűrés (nőgyógyászai, egészségvédelem)
 - a fogászati ellátást,
- Támogatja az egészségügyi ellátás színvonalát szinten tartó, illetve növelő fejlesztéseket, ezekhez pályázati lehetőségeket keres.
- Az általános egészségügyi helyzet javítása érdekében kezdeményezi – az egészségügyi, higiéniai szempontból nem megfelelő, illetve sérülékeny településrészek felkutatását, és a helyzet javítására vonatkozó programok kidolgozását, majd megvalósítását.
- A parlagfű elleni védekezésre nagyobb hangsúlyt fektet, támogatja a témával kapcsolatos ismeretterjesztést, illetve a parlagfű terjedése ellen küzdő akciókat.

Gondoskodás a szociális ellátásról

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának. A szociális ellátások területén az Önkormányzat a következő feladatokat látja el:

- A Képviselő-testület évente legalább egy alkalommal – illetve központi jogszabályváltozások miatt szükség szerint – felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét.
- A következő szociális ellátásokat és szolgáltatásokat biztosítja:
 - szociális étkeztetés,
 - házi segítségnyújtás

Az Önkormányzat feladata a házi szociális étkeztetés biztosítása. Ennek keretében főleg azok az idős, vagy beteg személyek kapnak napi egyszeri meleg ételt, akik ilyenről nem képesek önmaguk gondoskodni. Nincs hozzátartozójuk sem, tehát szociális vagy egészségi állapotuk miatt rászorultak, Az étkeztetést Önkormányzatunk az étel házhoz szállításával oldja meg. Az étkeztetésért és házhoz szállításért térítési díjat kell fizetni, a térítési díj mértéke a rászorultságtól függ.

A házi segítségnyújtás tipikusan a szociális és egészségügyi ellátás határán mozgó szolgáltatás melynek a keretében a rászoruló személyről saját otthonában gondoskodunk. Évek óta hangoztatott politikai cél, a rászoruló személyeknek elsősorban lakóhelyükön biztosítani a szükséges gondoskodást.

Gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás

Az Önkormányzat Képviselő-testülete kiemelten kezeli a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat. A kapcsolódó szolgáltatások körében ellátandó feladatok:

- Szükség szerint felül kell vizsgálni a helyi gyermekvédelmi, gyámügyi rendeletet.
- A rendelet módosításánál figyelembe kell venni a gyermekvédelmi rendszer által tett jelzéseket, észrevételeket.
- Az Önkormányzat a következő gyermekvédelmi szolgáltatásokat, ellátásokat biztosítja
 - családsegítő szolgálat, gyermekjóléti szolgálat
 - CSAO, GYAO
- Az Önkormányzat támogat minden olyan programot, rendezvényt, mely az ifjúság kulturált szabadidő eltöltését, nevelését, művelődését szolgálja.

Közösségi tér biztosítása, valamint a közművelődési tudományos művészeti tevékenység, és a sport támogatása

Az Önkormányzat a CXL. törvény értelmében biztosítja a kötelező közművelődési feladat ellátását az IKSZT Noszvaj fenntartásával. A hatályos közművelődési rendeletét a törvényi szabályozással összhangban alkotta meg. Ebben a rendeletben 2 kulturális alapszolgáltatást vállalt. Törekszik arra, hogy a hatályos EMMI rendeletben megfogalmazott infrastrukturális feltételeknek minél inkább megfeleljenek a település közösségi terei.

Az IKSZT működésével kapcsolatban:

- biztosítani kell a szükséges költségvetési forrásokat,
- fejleszteni kell a meglévő eszközállományt
- gondoskodni kell arról, hogy a kulturális, közművelődési feladatokat is ellátó szervezetek számára biztosítva legyen a működésükhöz szükséges közösségi hely (telephely, székhely), kapjanak pénzügyi, anyagi támogatást a vállalt feladataik ellátásához, pályázati tevékenységét segítse az Önkormányzat.
- Bemutatkozási lehetőséget kell biztosítani a helyi művészek számára (költői est, felolvasó est, kiállítások, bemutatók szervezésével).
- Szorgalmazni kell a település múltját bemutató fotókiállítás összeállítását, és a tárlat bővítését. Az ezt megalapozó adatbázis kialakítását.
- Támogatni kell a helyi kiadványok megjelenését.

A könyvtár a Könyvtárellátási Szolgálató Rendszer tagjaként működik 2019. óta. A Könyvtárellátási Szolgálató Rendszer (KSZR) a magyar könyvtári rendszer átfogó alrendszere. A megyei könyvtárak által működtetett rendszer az 5.000 fő alatti településeken élő lakosság számára biztosít egységes, magas színvonalú közösségi-, könyvtári ellátást, információs szolgáltatást. Az önkormányzat elkötelezett, hogy a helyi lakosság számára minél magas színvonalú kulturális szolgáltatásokat nyújtson, ezért fenntartja a Bródy Sándor Megyei Könyvtárral a jó együttműködést.

Ismertté teszi a könyvtári szolgáltatásokat, a könyvtári nyitva tartást az igényekhez igazítja figyelembe véve az erre vonatkozó aktuális jogszabályokat.

A Képviselő-testület fontosnak tartja a sporttevékenységekkel kapcsolatos közszolgáltatások további biztosítását is. Ennek érdekében

- Gondoskodik a település sportéletének helyet adó épületek és pályák folyamatos karbantartásáról, rendben tartásáról.
- A Sport utcai sportpályához kapcsolódva olyan infrastruktúrát épít ki, amely alkalmas helyszínné teszi nagyobb sport, illetve egyéb helyi rendezvény lebonyolítására.
- Támogatja a település sportegyesületeit.
- Segíti és szorgalmazza a sportegyesületek pályázati tevékenységét.

A nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének biztosítása

Az Önkormányzat Képviselő-testülete a hivatalán keresztül biztosítja a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesülését.

Egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése

A Képviselő-testület az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése érdekében a következő közszolgáltatásokat biztosítja, illetve az alábbi intézkedéseket teszi a szolgáltatás színvonalának emelése érdekében:

- A Képviselő-testület, az Önkormányzati hivatal és az egészségügyi, szociális ellátást végző intézmények, személyek folyamatosan együttműködnek egymással az egészséges életmód feltételeinek javítása érdekében.
- Támogatja azokat a kezdeményezéseket, melyek az egészséges életmóddal, az egészségmegőréssel, az időskorúak problémájával, a hátrányos szociális helyzetbe került személyekkel kapcsolatos felvilágosító, tájékoztató, segítő tevékenységre irányulnak.
- Az egészséges életmód feltételeinek biztosítása érdekében ellátja a helyi sporttevékenységgel kapcsolatos feladatokat (lásd korábban), így biztosítja a mozgáshoz való helyet.
- Az egészséges életmód gyakorlásához, a szabadban történő kulturált időtöltés feltételeinek megteremtéséhez az Önkormányzat szabadidő park, erdő létrehozását, bővítését kezdeményezi, melynek érdekében
- Keresi a lehetőségét az önkormányzati tulajdonú, más irányú hasznosításra nem alkalmas földterületek erdősítésének,
- Szorgalmazza, hogy a középületekben, közművelődési intézményekben dohányozni csak az arra kijelölt helyen lehessen.
- A kulturális rendezvények sorába épüljenek be a dohányzás, alkohol, drog fogyasztás nélküli programok.
- A Közalapítvány működésének újragondolásával lehetőséget teremteni minél több sportkörnek, sportágnak a tornaterem használatára.
- A tiszta levegő, a csend megőrzése, mint Noszvaj legnagyobb egészséget megőrző értékei kapjanak kiemelt fontosságot minden döntésben.

4.6. Befektetés támogatási politika célkitűzései

Az Önkormányzat Képviselő-testülete a befektetés támogatási politikai célkitűzéseit a következők szerint határozza meg:

- A Képviselő-testület törekszik arra, hogy a befektetők számára a település kedvező feltételeket biztosítson.
- Az Önkormányzat az ipari területtel, az infrastrukturális beruházásokkal szintén támogatja a befektetni szándékozókat.

4.7. Településüzemeltetési politika célkitűzései

A település településüzemeltetési politikájának célkitűzései a következők:

- Az Önkormányzat a közszolgáltatások biztosítása és színvonalának emelése vonatkozásában meghatározottakat a lehető legmegfelelőbb szolgáltatóval végezze, figyelembe véve
 - o a gazdaságosság,
 - o a hatékonyság,
 - o az eredményesség követelményeit.
- A településüzemeltetési feladatok főbb szervezési, lebonyolítási feladatait az önkormányzati hivatal végzi, és fokozatosan átadja a feladatot a Noszvaji Táj- és Falugazda Nonprofit Kft.-nek.
- A településüzemeltetés során az Önkormányzat Képviselő-testületének figyelemmel kell kísérnie az egyes közfeladatokkal kapcsolatban felmerülő kiadásokat és a vele szemben keletkező bevételeket adott évben, illetve több év viszonylatában.
- A növekvő költségvetési kiadással és a csökkenő költségvetési bevétellel járó közfeladatok esetében rendszeresen vizsgálni kell azt, hogy a közszolgáltatás biztosítása más szolgáltatóval, illetve más módon nem lehetséges-e.
- Az Önkormányzat Képviselő-testülete támaszkodik a belső ellenőrzés, és a folyamatba épített előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés (FEUVE) rendszer által, az üzemeltetés gazdaságosság, hatékonyság, eredményesség tekintetében tett megállapításaira, észrevételeire.